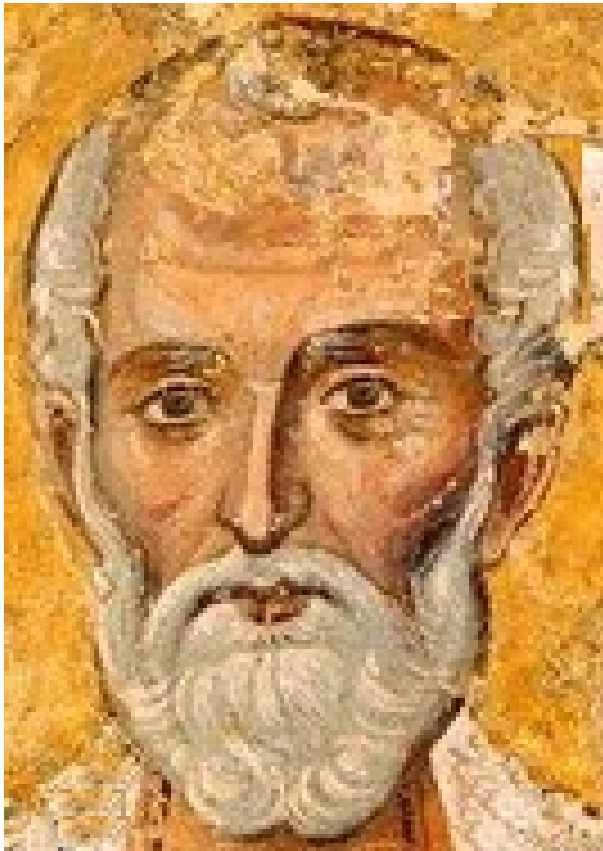

16.12.2014 г. / 09:09:28

Вяра

19.12 по еретическия, †06 декември по православния календар - ХРИСТИЯНСКИ ПРАЗНИК - † СВ. НИКОЛАЙ, архиепископ Мирликийски, Чудотворец

**Житие на светителя и чудотвореца
Николай, архиепископ Мирликийски
(† ок. 345 г.)**

Свети Николай, архиепископ Мир Ликийски, чудотворец. Фрагмент от стара българска стенопис

Христовият светител Николай, великият чудотворец, бърз помощник и изряден ходатай пред Бога, израснал в Ликийската страна*. Той се родил в град Патара. Родителите

му Теофан и Нона, били хора благочестиви, знатни и богати. Тази благословена двойка, за своя богоугоден живот, много милостини и велики добродетели, се удостоила да отгледа святата клонка и "като дърво, насадено край водни потоци", дала плода си в свое време (Пс. 1:3).

Когато се родил този благословен отрок, му дали името **Николай, което значи победител на народи**. И той, по Божие благословение, наистина се явил победител над злобата, за доброто на целия свят.

****Ликия** – гориста и плодородна област в Южна Мала Азия, граничеща на юг със Средиземно море, на изток с Писидия и Памфилия, на запад с Карея и на север с Фригия. В древност Ликия била населена от ликийците (според Херодот наричани също термиллийци), които били възпети като изкусни стрелци от Вергилий и други поети.*

От VI в. пр.Хр. Ликия била владение на персите, след което била последователно в състава на държавата на Александър Македонски, държавата на Птоломеите и Римската империя, като провинция Ликия и Памфилия. От ок. 1300 г. на територията на Ликия съществувала държавата на Хамидите, до 1378 г., когато влиза в състава на Османската империя.

В Св. Писание за Ликия се споменава в 1Мак. 15:23 и Книга Деяния споменава за ликийските градове Патара (21:1) и Мир Ликийски (27:5), в които проповядвал св.ап. Павел. От Патара

Ликийска е родом св. Николай МирЛикийски, а в Мир Ликийски той епископствал и бил при Диоклетиан и Максимиан затворен в тъмница. От Ликия бил също родом св. Герасий († 475), а по време на Диоклетиановите гонения в Ликия мъченически пострадали за вярата св. Власий Чудотворец и много други мъченици.

След раждането майка му веднага се освободила от болките и оттогава до самата си смърт останала неплодна. С това сякаш самата природа засвидетелствала, че тази жена не може да има друг син, подобен на свети Николай: той единствен трябвало да бъде първи и последен. Осветен от боговдъхновената благодат още в утробата на майка си, той се показал благоговееен почитател на Бога, и преди да е видял светлината, започнал да върши чудеса, бил постник, преди да започне да се храни с майчино мляко. След раждането си, още в купелта на кръщението, той стоял три часа на нозете си,

неподдържан от никого, въздавайки с това чест на Пресвета Троица, Чийто велик служител и защитник се явил впоследствие. В него можело да се познае бъдещият чудотворец дори по това, как сучел от гърдите на майка си; защото той се хранел само с млякото от дясната гърда, изразявайки с това бъдещото си стоене отдясно на Господа заедно с праведните.

Своето изрядно постничество той проявил с това, че в сряда и петък приемал мляко от майка си само веднъж, и то вечер, след прочитането на обичайните молитви от родителите. Баща му и майка му много се удивлявали на това и предугадили какъв строг постник ще бъде синът им в своя живот. Привикнал още от пелени към такова въздържание, свети Николай през целия си живот, до самата си смърт, прекарвал сряда и петък в строг пост.

Израствайки на години, отрокът израствал и по разум, усъвършенствайки се в добродетелите, в които бил възпитаван от своите благочестиви родители. И той бил като плодоносна нива, която приемала в себе си и отглеждала доброто семе на поучението, и всеки ден принасяла нови плодове на благодарието. Когато дошло време да се учи на Божественото Писание, свети Николай, със силата и остротата на своя ум и с помощта на Светия Дух за кратко време постигнал голяма премъдрост и преуспял в книжното учение така, както подобава на добър кормчия на Христовия кораб и изкусен пастир на словесните овци. Достигнал съвършенство в словото и учението, той се показал съвършен и в самия живот. **По всякакъв начин странял от суетните приятели и празните беседи, избягвал разговорите с жени и дори не гледал към тях. Свети Николай пазел истинско целомъдрие, винаги съзерцавайки Господа с чист ум и усърдно посещавайки Божия храм, следвайки Псалмопевеца, който казва: "Желая по-добре да бъда**

при прага на Божия дом" (Пс. 83:11).

В Божия храм той прекарвал цели дни и нощи в богомислена молитва и четене на божествените книги, поучавайки се с духовен разум, обогатявайки се с божествената благодат на Светия Дух и съзиждайки в себе си достойно жилище за Него, по думите на Писанието: *"вие сте храм Божий, и Духът Божий живее във вас"* (1Кор. 3:16). Духът Божий наистина обитавал в този добродетелен и чист юноша и служейки на Господа, той горял духом. В него не се забелязвали никакви привички, присъщи на младостта: по своя нрав той бил подобен на старец, поради което всички го уважавали и му се удивлявали. Старият човек, ако проявява юношески увлечения, служи за посмешище на всички; обратното, ако юношата има нрав на старец, то от всички се почита с удивление. Младостта е неуместна в старостта, но старостта в младостта е прекрасна и достойна за уважение.

Свети Николай имал чичо, епископ на град Патара, едноименен на племенника, който в негова чест бил наречен Николай. Този епископ, виждайки, че племенникът му преуспява в добродетелния живот и всякак се отстранява от света, започнал да съветва родителите му да го дадат да служи на Бога. Те послушали съвета му и посветили на Господа своето чедо, което получили като дар от Него. Защото в древните книги за тях се разказва, че те били неплодни и вече не се надявали да имат деца, но с много молитви, сълзи и милостиня измолили за себе си от Бога син и сега не пожалили да го принесат в дар на Дарувалия го. Епископът приел този млад старец, имащ *"седина на мъдростта, възраст на старостта и нескверно житие"* (ср. Прем. Солом. 4:9), и го възвел в презвитерски сан.

Когато ръкополагал свети Николай за свещеник, по внушение на Светия Дух, се обърнал към народа в църквата и

пророчески казал:

- Аз виждам, братя, ново слънце, изгряващо над земята и явяващо се милостиво утешение за скърбящите. Блажено е това стадо, което ще се удостои да го има за пастир, защото той добре ще опаса душите на заблудените, ще ги прехрани на пасището на благочестието и ще се яви милосърден помощник в беди и скърби.

Впоследствие това пророчество действително се сбъднало, както ще се види от по-нататъшния разказ.

Приемайки презвитерски сан, свети Николай прибавял трудове към трудовете; бодърствайки и пребивавайки в непрестанна молитва и пост, той, бидейки смъртен, се стараел да подражава на безплътните. Водейки такова равноангелно житие и от ден на ден все повече процъфтявайки с душевна красота, той бил напълно достоен да управлява Църквата. По това време епископ Николай, желаейки да отиде в Палестина на поклонение на светите места, поверил управлението на Църквата на своя племенник. Този Божий иерей, свети Николай, заемайки мястото на своя чичо, се грижел за делата на Църквата така, както и самият епископ. По това време родителите му се преселили във вечния живот. Като получил от тях имение по наследство, свети Николай го раздал на нуждаещите се. Защото той не обръщал внимание на скоропреходното богатство и не се грижел за умножаването му, но отрекъл се от всякакви светски желания, с цялото си усърдие се стараел да отдаде себе си на Единия Бог, молейки се така:

"Към Тебе, Господи, въздигам душата си (Пс. 24:1).
Научи ме да изпълнявам Твоята воля, защото Ти си мой Бог (Пс. 142:10).
Още от утроба съм привързан към Тебе, от майчина утроба Ти си мой Бог (Пс. 21:11)."

И ръката му винаги била протегната към нуждаещите се, върху които изливала пребогата милостиня, като многоводна река с изобилни струи. Ето едно от многото му дела на милосърдие.

В град Патара живеел един мъж, знатен и богат. Изпаднал в крайна нищета, той изгубил предишното си достойнство, защото животът в този век е непостоянен. Този човек имал три дъщери, които били много красиви. Когато се лишил от всичко необходимо и вече нямало какво да яде и какво да облече, той, поради голямата си нищета, замислил да отдаде дъщерите си на блуд и да превърне жилището си в блуден дом, за да може по този начин да придобива средства за живеене, за храна и облекло за себе си и дъщерите си. О, до какви недостойни мисли води крайната нищета! Имайки такава нечиста мисъл, този мъж вече искал да изпълни своето зло намерение. Но Всеблагият Господ, неискащ да вижда човека в погибел и човеколюбиво помагач в нашите беди, вложил блага мисъл в душата на Своя угодник, светия йерей Николай, и с тайно вдъхновение го изпратил при душевно погиващия мъж, за утешение в нищетата и предпазване от греха. Свети Николай, като чул за крайната бедност на този мъж и по Божие откровение узнал за злото му намерение, почувствал дълбоко съжаление към него и решил със своята благодетелна ръка да го извлече, заедно с дъщерите му, като от огън, от нищетата и греха. Но той не пожелал да извърши благодееие към него открито, но замислил тайно да му даде щедра милостиня. Свети Николай постъпил така по две причини. От една страна, искал да избегне суетната човешка слава, следвайки казаното в Евангелието: *"гледайте да не правите своята милостиня пред човеците"* (Мат. 6:1).

От друга страна, той не желаел да оскърби мъжа, който някога бил богат, а сега се намирал крайна нищета. Защото той знаел колко тежка и оскърбителна е милостинята за онзи,

който от богатство и слава изпаднал в бедност, понеже тя му напомня за предишното благоденствие. Затова свети Николай сметнал за по-добре да постъпи според Христовото учение: *"лявата ти ръка да не знае, какво прави дясната"* (Мат. 6:3).

Така избягвал човешката слава, стараяйки се да се скрие дори от този, когото облагодетелствал. Той взел голяма кесия със злато, дошъл в полунощ до къщата на мъжа и като хвърлил кесията през прозореца, побързал да се върне у дома си. Като станал сутринта, мъжът намерил кесията и я развързал. При вида на златото той се изпълнил с велик ужас и не вярвал на очите си, защото отникъде не можел да очаква такова благодееяние. Но прехвърляйки монетите през пръстите си, мъжът се убедил, че пред него наистина стои злато. Развеселил се духом и удивлявайки се на това, той дълго размислял кой би могъл да му окаже такова благодееяние, и нищо ни могъл да измисли. Като приписал това на действието на Божествения Промисъл, той непрестанно благодарил в душата си на своя благодетел, въздавайки хвала на грижещия се за всички Господ. След това омъжил най-голямата си дъщеря, давайки ѝ в зестра чудесно даруваното му злато. Свети Николай, като узнал, че мъжът е постъпил според желанието му, го възлюбил и решил да му стори същата милост и за втората дъщеря, възнамерявайки със законен брак да предпази и нея от греха. Той приготвил друга кесия със злато, същата като първата, и през нощта, тайно от всички, през същия прозорец я хвърлил в къщата на мъжа. Като станал сутринта, беднякът отново намерил при себе си злато. Той твърде много се удивил, паднал на земята и обливайки се в сълзи, казал:

- Боже милостиви, Строителю на нашето спасение, изкупил ме със самата Твоя кръв и сега изкупващ със злато моя дом и моите деца от вражеските мрежи, Сам Ти ми покажи слугата

на Твоето милосърдие и Твоята човеколюбива благост. Покажи ми този земен ангел, който ни запазва от греховна погибел, за да мога да узная кой ни изтръгва от угнетяващата нищета и ни избавя от злите мисли и намерения. Господи, по Твоята милост, тайно извършвана към мене чрез щедрата ръка на неизвестния ми Твой угодник, аз мога да омъжа по закона и втората си дъщеря, и така да избегна мрежите на дявола, който искаше със скверно богатство да умножи и без това голямата ми погибел.

Като се помолил така на Господа и благодарил на Неговата благост, мъжът отпразнувал брака и на втората си дъщеря. Уповавайки се на Бога, бащата хранел несъмнена надежда, че Той и на третата дъщеря ще даде законен съпруг, отново дарувайки чрез тайно облагодетелстващата ръка потребното за това злато. За да узнае кой и откъде му носи злато, бащата не спал през нощта, очаквайки своя благодетел и желаейки да го види. Не след дълго очакваният благодетел се явил. И третия път Христовият угодник Николай дошъл тихо, и като се спрял на обичайното място, хвърлил през същия прозорец същата кесия злато, и веднага побързал към дома си. Като чул звъна на златото мъжът бързо се затичал след Божия угодник. Като го догонил и го познал, защото не било възможно да не познава светеца поради неговите добродетели и знатен произход, мъжът паднал в нозете му, целувайки ги и наричайки светеца избавител, помощник и спасител на души, достигнали до крайна погибел.

- Ако - казвал той - Великият в милостта Си Господ не ме беше възстановил чрез твоите щедрости, то аз, нещастният баща, отдавна да съм погинал заедно с дъщерите си в Содомския огън. Сега ние сме спасени от тебе и избавени от ужасно грехопадение.

От многото дела на милосърдие на Божия угодник ние

разказахме само за едно, за да стане известно колко милостив бил към бедните. Защото не би ни стигнало време подробно да разказваме за това, колко щедър бил към нуждаещите се, колко гладни нахранил, колко голи облякъл и колко хора откупил от заемодавците.

След това преподобният отец Николай пожелал да отиде в Палестина, за да види и да се поклони на онези свети места, където Господ Иисус Христос, нашият Бог, е ходел с пречистите Си нозе. Когато корабът плувал около Египет и пътниците не знаели какво ги очаква, намиращият се сред тях свети Николай предвидил, че скоро ще се надигне буря и съобщил за това на спътниците си; казал им, че е видял самия дявол, влязъл в кораба, за да потопи всички в морската дълбочина. И в същия час небето се покрило с облаци и силна буря предизвикала страшно вълнение в морето. Пътниците изпаднали в силен ужас и отчаяни за спасението си и очакващи смъртта, молели светия отец Николай да помогне на тях, погиващите в морската дълбочина.

- Ако ти, угодниче Божий - казали те, - не ни помогнеш със своите молитви към Господа, ние още сега ще погинем.

Като им заповядал да бъдат мъжествени, да възложат надеждата си на Бога и без никакво съмнение да очакват скорошно избавление, светецът започнал усърдно да се моли на Господа.

Морето на часа се успокоило, настъпила голяма тишина и всеобщата скръб се обърнала в радост. Зарадвани, пътниците въздали благодарност на Бога и на Неговия угодник, светия отец Николай, и двойно се удивлявали - и на предсказанието му за бурята, и на прекратяването на бедата. След това един от моряците трябвало да се изкачи на върха на мачтата. Слизайки оттам, той паднал от високо в средата на кораба, пребил се до смърт и лежал бездиханен. Свети Николай, готов

за помощ още преди да я поискат, веднага го възкресил с молитвата си, и той станал като след събуждане от сън. След това, като вдигнали всички платна, пътниците продължили плаването си благополучно, при попътен вятър, и спокойно пристигнали на брега на Александрия. Тук Божият угодник свети Николай изцелил много болни и бесновати и утешил скърбящите, след което отново се отправил по набелязания от него път към Палестина.

Като достигнал светия град Йерусалим, свети Николай отишъл на Голгота, където Христос, нашият Бог, разпрострял на кръста пречистите Си ръце, извършил спасението на човешкия род. Той обходил всички свети места, навсякъде отправяйки усърдно поклонение. И когато през нощта искал да влезе в светата църква на молитва, затворените църковни двери се отворили от само себе си, давайки свободен вход на този, за когото били отворени и небесните врати. Като прекарал в Йерусалим доста дълго време, свети Николай възнамерявал да се отдалечи в пустинята, но бил спрян свише от Божествен глас, увещаващ го да се върне в родината си. Господ Бог, устройващ всичко за наша полза, не благоволил такъв светилник, който по Божия воля трябвало да свети на Ликийската митрополия, да остане скрит под крина в пустинята. Като се качил на кораба, Божият угодник се уговорил с моряците да го откарат в родната му страна. Но те замислили да го измамят и насочили кораба си не към Ликия, а към друга страна. Когато отплували от пристанището, свети Николай, като забелязал, че корабът плува по друг път, паднал в нозете на моряците, умолявайки ги да насочат кораба към Ликия. Но те не обърнали никакво внимание на молбите му и продължили да плуват по набелязания от тях път: те не знаели, че Бог няма да остави Своя угодник. И изведнъж ги връхлетяла буря, обърнала кораба в друга посока и бързо го понесла към Ликийската страна, заплашвайки злите моряци

със сигурна гибел. Така, носен от Божествената сила по морето, свети Николай накрая пристигнал в отечеството си. Поради своето незлобие той не сторил никакво зло на злокознените си врагове и не само не се разгневил и не ги упрекнал с една дума, но с благословение ги отпуснал да си вървят в своята страна. Сам той дошъл в обителта, основана от неговия чичо, Патарския епископ, и наречена свети Сион, и тук се оказал желан гост за всички братя. Приемайки го с голяма любов, като ангел Божий, те се наслаждавали на боговдъхновените му слова и подражавайки на добрите нрави, с които Бог украсил Своя верен раб, се поучавали от равноангелния му живот. Намирайки в този манастир безмълвно житие и тихо пристанище за богомислие, свети Николай се надявал да прекара тук и останалото време от живота си, без да излиза никъде. Но Бог му посочил друг път, защото не искал такова богато съкровище от добродетели, с които трябвало да се обогати светът, да пребивава затворено в обителта, подобно на съкровище, заровено в земята, но да бъде открито за всички, та с него да се извършва духовното купуване, придобиващо много души. И ето, веднъж светецът, стоейки на молитва, чул глас свише:

- Николай, ако искаш да се удостоиш с венец от Мене, иди и се подвизавай за благо на света.

Като чул това, свети Николай изпитал ужас и започнал да размисля за това какво желае и изисква от него този глас. И отново чул:

- Николай, не е тук нивата, на която трябва да принесеш очаквания от Мене плод; но се върни и иди в света, и да бъде прославено в тебе името Ми.

Тогава свети Николай разбрал, че Бог иска от него да остави подвига на безмълвието и да отиде да служи на хората за тяхното спасение.

Той започнал да размисля къде да отиде, в отечеството си, град Патара, или на друго място. Избягвайки суетната слава сред своите съграждани и опасявайки се от нея, той замислил да се отдалечи в друг град, където никой не го познавал. В същата Ликийска страна се намирал славният град Мира, който бил митрополия на цяла Ликия. Свети Николай дошъл в този град, воден от Божия Промисъл. Тук той не бил известен на никого; и живеел в този град като беден, нямайки къде да подслони глава. Само в Господния дом намирал прибежище за себе си, имайки пристанище единствено в Бога. По това време починал архиерейт на този град Йоан, архиепископ и първопрестолник на цялата Ликийска страна. Затова в Мира се събрали всички епископи на Ликия, за да изберат достоен на новоосвободилия се престол. Много мъже, почитани и благоразумни, били набелязани за приемници на Йоан. Сред избиращите имало голямо несъгласие, и някои от тях, подбудени от Божествена ревност, казали:

- Избирането на епископ на този престол не подлежи на човешко решение, но е дело на Божия промисъл. На нас подобава да се помолим Сам Господ да ни открие кой е достоен да приеме такъв сан и да бъде пастир на цялата Ликийска страна.

Този добър съвет бил посрещнат с всеобщо одобрение и всички се отдали на усърдна молитва и пост. Господ, изпълняващ желанията на боящите се от Него, чувайки молитвата на епископите, открил на най-старшия от тях Своята воля. Когато този епископ стоял на молитва, пред него се явил светлообразен мъж и му заповядал през нощта да отиде при църковните двери и да наблюдава кой ще влезе в църквата преди всички.

- Този - казал Той - е Моят избраник; приемоте го с чест и го поставете за архиепископ, името на този мъж е Николай.

Архиереят съобщил за това божествено видение на другите епископи и те, като чули това, усилили молитвите си. Удостоилият се с видение епископ застанал на мястото, което му било посочено във видението, и очаквал идването на желания мъж. Когато дошло време за утринната служба, свети Николай, подбуждан от Духа, дошъл в църквата преди всички, тъй като имал обичай да застава на молитва в полунощ и да идва на утринната служба преди другите. Още щом влязъл в притвора, епископът, който се бил удостоил с откровение, го спрял и го помолил да каже името си. Свети Николай мълчал. Епископът отново го попитал същото. Светецът тихо и кротко му отговорил:

- Името ми е Николай, аз съм раб на твоя святост, владико.

Благочестивият епископ, като чул такава кротка и смирена реч, разбрал, както по самото име - Николай, - предсказано му във видението, така и по смирения и кротък отговор, че пред него стои същият този мъж, за когото Бог е благоволил да бъде първопрестолник на Мирската църква. Защото той знаел от Свещеното Писание, че Господ поглежда милостно към кроткия, мълчаливия и трепереция пред словото Божие. Той се зарадвал с велика радост, сякаш получил някакво тайно съкровище. Веднага взел свети Николай за ръка и му казал:

- Следвай ме, чедо.

Когато той с чест довел светеца при епископите, те се изпълнили с Божествена сладост и утешавайки се духом, задето са намерили посочения от Самия Бог мъж, го повели към църквата. Мълвата за това се разнесла навсякъде и побързо от птици в църквата се стекло безбройно множество народ. Епископът, удостоил се с видение, се обърнал към народа и възкликнал:

- Приемете, братя, своя пастир, когото помаза Сам Светият

Дух, и на когото Той повери грижата за вашите души. Не от човешко събрание беше поставен той, но от Самия Бог. Сега ние имаме този, когото желаехме, и намерихме и приехме когото търсехме. Под негово управление и наставление няма да се лишим от надеждата, че ще застанем пред Бога в деня на Неговото явяване и откровение.

Целият народ въздавал благодарност на Бога и се радвал с неизказана радост. Не понасяйки човешките похвали, свети Николай дълго отказвал да приеме свещения сан; но отстъпвайки пред усърдните молби на събора на епископите и целия народ, встъпил на архиерейския престол против волята си. Към това го подбуждало Божественото видение, което имал още преди смъртта на архиепископ Йоан. За това видение разказва свети Методий, патриарх Константинополски. Веднъж - разказвал той - свети Николай през нощта видял, че пред него стои Спасителят във всичката Си слава и му подава Евангелието, украсено със злато и перли. От другата си страна свети Николай видял Пресвета Богородица, възлагаща на раменете му светителския омофор. Не много дни след това видение Мирският архиепископ Йоан починал.

Спомняйки си видението и виждайки в него явно Божие благоволение и не желаейки да отказва на усърдните молби на събора, свети Николай приел паството. Съборът на епископите и целият църковен клир извършили посвещение над него и светло празнували, веселейки се за дарувания от Бога пастир, Христовия светител Николай. Така Църквата Божия приела светлия светилник, който не останал под крина, но бил поставен на подобаващото му архиерейско и пастирско място. Удостоен с този велик сан, свети Николай вярно преподавал словото на истината и наставлявал своето паство в учението на вярата.

В самото начало на своето пастирство Божият угодник си

казвал така:

- Николай! Санът, който прие, изисква от тебе други обичаи: да живееш не за себе си, но за другите.

Желаейки да научи своите словесни овци на добродетели, той вече не скривал, както преди, своя добродетелен живот. Защото преди прекарвал живота си, тайно служейки на Бога, Който Единствен знаел неговите подвизи. А сега, след приемането на архиерейски сан, животът му станал открит за всички не поради тщеславие пред хората, но за тяхна полза и за умножаване на славата Божия, за да се сбъдне Евангелското слово: **"Тъй да светне пред човеците светлината ви, та да видят добрите ви дела и да прославят Небесния ваш Отец"** (Мат. 5:16). По своите добри дела свети Николай бил като огледало за своето стадо и, по думите на апостола, *"образец за верните в слово, поведение, любов, дух, вяра и чистота"* (1Тим. 4:12).

Той бил кротък и незлобив по нрав, смирен духом и избягвал всяко тщеславие. Дрехите му били прости, храната, която приемал само веднъж на ден, и то вечер - постническа. Целия ден прекарвал в подobaващи на неговия сан трудове, изслушвайки молбите и нуждите на идващите при него. Вратите на неговия дом били отворени за всички. Той бил добър и достъпен за всички, на сираците бил баща, на бедните - милостив подател, на плачещите - утешител, на обидените - помощник, и на всички - велик благодетел. За свои помощници в църковното управление той избрал двама добродетелни и благоразумни съветници, облечени в презвитерски сан. Това били известните в цяла Гърция мъже - Павел Родоски и Теодор Аскалонски.

Така свети Николай пасял повереното му стадо словесни Христови овци. Но завистливият лукав змей, никога непреставащ да повдига борба срещу Божиите раби и

непонасящ процъфтяването на благочестието сред хората, повдигнал гонение срещу Христовата Църква чрез нечестивите царе Диоклетиан и Максимиан. От тези царе излязла заповед по цялата империя християните да се отрекат от Христа и да се покланят на идолите. За онези, които не се подчинявали, било предписано да бъдат принуждавани със затваряне в тъмница и с други жестоки мъчения, и накрая да бъдат предавани на смъртно наказание. Тази дишаща злоба буря, поради усърдието на ревнителите на тъмнината и нечестието, скоро достигнала и до град Мира. Блаженият Николай, който бил ръководител на всички християни в този град, свободно и дръзновено проповядвал Христовото благочестие и бил готов да пострада за Христа. Затова бил хванат от нечестивите мъчители и затворен в тъмница заедно с много други християни. Тук той прекарал немалко време, понасяйки тежки страдания, претърпявайки глад, жажда и всякакви притеснения. Той хранел със словото Божие затворените заедно с него и ги напоявал със сладките води на благочестието; утвърждавайки ги във вярата в Христа Бога, и укрепявайки ги върху непоклатима основа, той ги убеждавал да бъдат твърди в изповядването на Христа и усърдно да страдат за истината. Междувременно на християните отново била дарувана свобода, благочестието възсияло като слънце след тъмни облаци, и настъпила тиха прохлада след бурята. Защото човеколюбецът Христос, като погледнал милостиво на Своето наследство, изтребил нечестивите, низвергвайки от царския престол Диоклетиан и Максимиан, и унищожил властта на ревнителите на елинското нечестие.

С явяването на Своя Кръст на цар Константин Велики, на когото Той благоволил да повери Римската държава, Господ Бог *"издигнал рог на спасение"* (Лк. 1:69) за Своя народ. Цар Константин, като познал Единия Бог и възложил всичката си надежда на Него, със силата на Честния Кръст победил

всичките си врагове и като заповядал да разрушат идолските капища и да възстановят християнските храмове, разсеял суетните надежди на своите предшественици. Той освободил всички затворени в тъмница заради Христа и отдавайки им почит като на мъжествени воители, върнал всеки от Христовите изповедници в отечеството му. По това време и град Мира отново приел своя пастир, великия архиерей Николай, удостоил се с мъченически венец. Носейки в себе си Божествената благодат, той, както и преди, изцелявал страстите и болестите на хората, не само на верните, но и на неверните. Заради великата Божия благодат, пребиваваща в него, много хора го прославяли и му се удивлявали и всички го обичали, защото той сияел с чистота на сърцето и бил надарен с всички Божии дарове, служейки на своя Господ в преподобие и правда. По това време били останали още много елински капища, към които нечестивите хора били привлечани от внушенията на дявола, и много от мирските жители се намирили в погубел. Така, борейки се с духовете на злобата, свети Николай дошъл в храма на Артемида, който бил много голям и богато украсен, представлявайки удобно жилище за бесовете. Свети Николай разрушил този скверен храм, като изравнил със земята високото му здание и разхвърлял във въздуха самите основи на храма, които били на земята, опълчвайки се повече срещу бесовете, отколкото срещу самия храм. Лукавите духове, не понасяйки идването на Божия угодник, издавали скръбни вопли, но победени от молитвеното оръжие на непобедимия Христов воин, били принудени да бягат от своето жилище.

т цар Константин, желаейки да утвърди Христовата вяра, заповядал да свикат в град Никея** вселенски събор.

****Никея** - древен град в малоазиатската провинция Витиния (днес до гр. Изник), някога богат и цветущ. Никея се ползвала с особено внимание от римските, а по-късно и от византийските императори. Никеиската митрополитска катедра била считана за една от най-видните. През VII в. епископ на Никея бил св. Теофан Начертани. През XIII век, когато Цариград е бил превзет от латинците Никея е била столица на византийската империя, наречена Никейска. Градът е получил важно значение и известност в живота и историята на св. Църква с това, че в него са заседавали два вселенски събора - Първият (325 г.) и Седмият Вселенски събори (787 г.)

Светите отци на събора изложили правото учение, предали на проклетие арианската ерес, а заедно с нея и самия Арий*** и изповядвайки Сина Божий като равночестен и единосъщен на Бога Отца, възстановили мира в светата Божествена Апостолска Църква.

*****Арий (Ареус, 336 г.)** - александрийски свещеник, роден в Ливия, който, опирайки се на понятието за Единия Бог, изтълкувал със своя плътски разум догмата за Въплъщението и започнал да учи лъжливо за неравенство на Божия Син с Отца и за тварна природа на Сина: че Христос е само превъзходно творение на Бог Отец, и следователно е само "подобносъщен", а не "единосъщен" с Отца. Ереста, наречена по негово име арианство обхванала Източната половина на Римската империя и, въпреки че била осъдена, се запазила почти до края на IV век.

Сред 318-те отци на събора бил и светителят Николай. Той мъжествено се противопоставял на нечестивото учение на Арий и заедно със светите отци на събора утвърдил и предал на всички догматите на православната вяра.

Монахът от Студийския манастир Иоан разказва за светителя Николай как въодушевен, подобно на пророк Илия, от ревност по Бога, той посрамил еретика Арий не само със слово, но и с дело, като му ударил плесница. Отците на събора възнегодували срещу светителя и за дръзката му постъпка решили да бъде лишен от архиерейски сан. Но Сам нашият Господ Иисус Христос и Неговата Препоблагословена Майка, гледайки свие на подвига на светителя Николай, одобрили неговата смела постъпка и похвалили божествената му ревност. Защото някои от отците на събора имали такова видение, с което се удостоил и самият светител още преди поставянето си за архиерей. Те видели, че от едната страна на светителя стои Сам Христос Господ с Евангелието, а от другата - Пречистата Дева Богородица с омофора, и подават на светителя знаците на неговия сан, от които бил лишен.

Като разбрали от това, че дръзновението на светителя било угодно на Бога, отците на събора престанали да го упрекват и му отдали чест като на велик Божий угодник. Връщайки се от събора при своето стадо, светителят Николай му донесъл мир и благословение. Със своите медоточиви уста той преподал на целия народ здравото учение, отсякъл от корен неправите мисли и мъдрувания, изобличил ожесточените, безчувствени и закоравели в злобата си еретици и ги прогонил от Христовото стадо. Както мъдрият земеделец очиства всичко, намиращо се на гумното и в точилото, събира добрите зърна и изхвърля плевелите, така и благоразумният труженик на Христовото гумно, светителят Николай, напълнил духовната житница с добри плодове, а плевелите на еретическата прелест отвявал и отхвърлял далече от Господнята пшеница. Затова и светата Църква го нарича ръка, очистваща плевелите на Ариевото учение. И той наистина бил светлина на света и сол на земята, защото житието му било светло, и словото му - разтворено със солта на премъдростта. Този добър пастир имал голяма грижа за своето стадо, във всичките му нужди, пасейки го на духовното пасище, но грижейки се и за телесната му храна.

Веднъж в Ликийската страна настанал голям глад, и в град Мира се чувствал краен недостиг на храна. Скърбейки за нещастните хора, загиващи от глад, Божият архиерей се явил през нощта насън на един търговец, намиращ се в Италия, който бил натоварил целия си кораб с жито и възнамерявал да отплува за друга страна. Давайки му в залог три златни монети, светителят му заповядал да плува към Мира и там да продаде житото си. Като се събудил и видял златото в ръцете си, търговецът се изпълнил с ужас, удивлявайки се на такъв сън, придружен от чудесното явяване на монетите. Търговецът не се решил да не изпълни заповедта на светителя, отишъл в град Мира и там разпродад житото си. При това той не скрил

от тях явяването на свети Николай в съня му. Получавайки такова утешение в глада и слушайки разказа на търговеца, гражданите въздавали слава и благодарност на Бога и прославяли своя чудесен хранител, великия архиерей Николай.

По това време във велика Фригия се надигнал бунт. Като узнал за това, цар Константин изпратил трима воеводи и войските си да умиротворят разбунтувалата се страна. Това били воеводите Непотиан, Урс и Ерпилион. Те отплували бързо от Константинопол и се спрели на едно от пристанищата в Ликийската епархия, което се наричало Адриатски бряг. Тук имало град. Понеже силното морско вълнение пречело на по-нататъшното плаване, те останали в това пристанище, очаквайки тихо време. По време на престоя им някои от войниците, излизайки на брега за покупки, ограбвали гражданите с насилие. Тъй като това се случвало често, жителите на този град се озлобили, вследствие на което на мястото, наречено Плакомата, между тях и войниците ставали спорове, раздори и бой. Като узнал затова, светителят Николай решил сам да отиде в този град, за да прекрати междуособиците. Като чули за пристигането му, всички граждани заедно с воеводите излезли да го посрещнат и да му се поклонят. Светителят попитал воеводите откъде са и къде отиват. Те му казали, че са изпратени от царя във Фригия, за да потушат надигналия се там бунт. Светителят ги увещавал да държат своите войници в подчинение и да не им позволяват да притесняват хората. След това той поканил воеводите в града и радушно ги нагостил. Като наказали провинилите се войници, те умирили вълнението и се удостоили с благословение от свети Николай. Когато ставало всичко това, от Мира дошли няколко граждани, скърбейки и плачейки. Те паднали при нозете на светителя и го молели да защити обидените, разказвайки му със сълзи, че в негово отсъствие

управителят Евстатий, подкупен от завистливи и зли хора, осъдил на смърт трима мъже от техния град, които не били виновни с нищо.

- Целият наш град - казали те - скърби и плаче и очаква твоето завръщане, владико. Защото, ако ти беше с нас, управителят не би се осмелил да извърши такъв несправедлив съд.

Като чул за това, Божият архиерей започнал да скърби душевно и придружен от воеводите, веднага тръгнал на път. Като стигнали до мястото, наречено "Лъв", светителят срещнал едни пътници и ги попитал знаят ли нещо за осъдените на смърт мъже. Те отговорили:

- Ние ги оставихме на полето на Кастор и Полукс, влачени за наказание.

Светителят Николай тръгнал по-бързо, стремейки се да предотврати невинната смърт на тези мъже. Като стигнал до мястото на наказанието, той видял, че там се било събрало множество народ. Осъдените мъже, със завързани на кръст ръце и закрити лица, вече се били навели към земята, протегнали разголените си шии и очаквали удара на меча. Светителят видял, че палачът, суров и неистов, вече бил извадил меча си. Тази гледка предизвикала ужас и скръб у всички. Съединявайки яростта с кротост, Христовият светител свободно минал сред народа и без никакъв страх изтръгнал меча от ръцете на палача, хвърлил го на земята, след което освободил осъдените мъже от веригите. Всичко това той направил с велико дръзновение и никой не посмял да го спре, защото **словото му било властно и в действията му се проявявала Божествената сила**: той бил велик пред Бога и пред всички хора. Избавените от смъртно наказание мъже, неочаквано виждайки себе си върнати от близка смърт към живот, проливали горещи сълзи и издавали радостни викове, а

целият народ, събрал се там, въздавал благодарност на своя светител. Тук пристигнал и управителят Евстатий и поискал да се приближи към светителя. Но Божият угодник с презрение се отвърнал от него и когато той паднал в нозете му, го отблъснал. Призовавайки Божието отмъщение върху него, свети Николай го заплашвал с мъчения за несправедливото управление и обещал да каже за действията му на царя. Изобличаван от съвестта си и изплашен от заплахите на светителя, управителят със сълзи молел за милост. Каейки се за своята неправда и желаейки примирение с великия отец Николай, той хвърлял вината върху градските старейшини Симонид и Евдоксий. Но лъжата не могла да не се открие, защото светителят добре знаел за това, че управителят е осъдил на смърт невинните, бидейки подкупен със злато. Управителят дълго го умолявал да му прости и едва тогава, когато с голямо смирение и със сълзи признал греха си, Христовият угодник му дарувал прошка.

При вида на всичко, което станало, пристигналите заедно със светителя воеводи се удивлявали на ревността и благостта на великия Божий архиерей. Като се удостоили с неговите свети молитви и получили от него благословение за пътя си, те се отправили към Фригия, за да изпълнят дадената им от царя заповед. Като пристигнали на мястото на бунта, те бързо го потушили и като изпълнили царското поръчение, се върнали с радост във Византия. Царят и всичките му велможи им въздали велика хвала и почести и те се удостоили с участие в царския съвет. Но зли хора, завиждайки на славата на воеводите, се изпълнили с вражда към тях. Замисляйки зло против воеводите, те дошли при управителя на града Евлавий, наклеветили ги и казали:

- Воеводите не съветват добре, защото, както чухме, те въвеждат нови обичаи и замислят зло против царя.

За да склонят управителя на своя страна, те му дали много злато. Управителят донесъл на царя. Като чул за това, царят без всякакво разследване заповядал да затворят тези воеводи в тъмница, опасявайки се да не избягат тайно и да изпълнят злия си замисъл. Измъчвайки се в тъмницата и съзнавайки своята невинност, те недоумявали защо са ги затворили. Не след дълго клеветниците започнали да се опасяват, че клеветата и злобата им ще се разкрият и те самите могат да пострадат. Затова дошли при управителя и усърдно го молели да не оставя тези мъже да живеят, но да побърза да ги осъди на смърт. Оплетен в мрежите на сребролюбието, управителят трябвало да изпълни обещанието си. Той веднага отишъл при царя и като вестител на зло, застанал пред него с унило лице и скръбен поглед. Наред с това той желал да покаже, че е твърде загрижен за живота на царя и му е верен и предан. Стараейки се да възбуди царския гняв срещу невинните, той започнал лъстива и хитра реч и заговорил:

- О, царю, никой от затворените в тъмница не желае да се разкае. Всички те упорстват в злия си замисъл, не преставайки да кроят козни срещу тебе. Затова заповядай незабавно да ги предадем на мъки, за да не ни изпреварят и да доведат докрай злото си дело, което са замислили против тебе и воеводите.

Разтревожен от тези думи, царят веднага осъдил воеводите на смърт. Но тъй като било вечер, наказанието им било отложено за сутринта. За това узнал тъмничният страж. След като пролял насаме много сълзи за бедата, заплашваща невинните, той дошъл при воеводите и им казал:

- За мене би било по-добре, ако не ви познавах и не бях се наслаждавал на приятната ви беседа и трапезата с вас. Тогава леко бих понесъл раздялата с вас и не бих скърбял така в душата си за постигналата ви беда. Ще настъпи утрото и за

нас ще последва ужасната, последна раздяла. Вече няма да видя скъпите ви лица и няма да чуя гласа ви, защото царят е заповядал да ви накажат със смърт. Завещайте ми как да постъпя с вашето имущество, докато има време и смъртта не ви е попречила да изразите волята си.

Той прекъсвал думите си с ридания. Като узнали за ужасната си съдба, воеводите раздрали дрехите си, скубели косите си и казвали:

- Кой враг завидя на нашия живот? Защо сме осъдени на смърт като злодеи? Какво сме направили, за което трябва да бъдем предадени на смърт?

И призовавали сродниците си по име, поставяйки Самия Бог за свидетел, че не са направили никакво зло, и горчиво плачели. Един от тях, на име Непотиан, си спомнил за светителя Николай, как той, явявайки се в Мира преславен помощник и благ застъпник, избавил тримата мъже от смърт. И воеводите започнали да се молят:

- Боже на Николай, избавил тримата мъже от несправедна смърт, погледни милостиво и към нас, защото от хората не можем да получим помощ. Постигна ни велика беда, и няма кой да ни избави от нея. Гласът ни бе прекъснат преди смъртта и езикът ни пресъхва, изгарян от огъня на сърдечната скръб, така че и молитва не можем да Ти принесем. "Скоро да ни изпреварят Твоите щедрости", Господи. Избави ни от ръцете на ония, които търсят душите ни. Утре искат да ни умъртвят, побързай ни на помощ и избави нас, невинните, от смърт.

Чуващият молитвите на боящите се от Него и като баща, изливащ щедрости върху Своите чедра, Господ Бог изпратил на помощ на осъдените светия Свой угодник, великия архиепiscop Николай. Тази нощ, по време на сън, Христовият светител

застанал пред царя и казал:

- Стани скоро и освободи измъчващите се в тъмницата воеводи. Наклеветили са ги пред тебе и страдат невинно.

Светителят подробно обяснил на царя всичко и добавил:

- Ако не ме послушаш и не ги освободиш, ще повдигна срещу тебе бунт, подобен на този във Фригия, и ти ще погинеш от зла смърт.

- Кой си ти, че така смееш да заплашваш нас и нашата държава?

Той отговорил:

- Името ми е Николай, аз съм архиерей на Мирската митрополия.

Царят изпаднал в смущение, станал и започнал да размисля какво значи това видение. Междувременно същата нощ светителят се явил и на управителя Евлавий и му съобщил за осъдените същото, което и на царя. Като станал от сън, Евлавий се изплашил. Докато размислял за това видение, при него дошъл пратеник от царя и му разказал за това, което царят видял насън. Управителят бързо отишъл при царя, разказал му за своето видение, и двамата се удивлявали на това, че са видели едно и също. Царят веднага заповядал да доведат воеводите от тъмницата и им казал:

- С какви вълшебства сте ни изпратили такива сънища? Явилият ни се мъж беше силно разгневен и ни заплашваше, че скоро ще повдигне борба срещу нас.

Воеводите с недоумение се обърнали един към друг и не знаейки нищо, се гледали един друг с умилен поглед. Като забелязал това, царят се смекчил и казал:

- Не се бойте от никакво зло, кажете ни истината.

Те със сълзи и ридания отговорили:

- Царю, ние не знаем никакви вълшебства и не сме замисляли никакво зло против твоята държава, свидетел в това да ни бъде Сам Всевиждащият Господ. Ако те лъжем и ти узнаеш нещо лошо за нас, тогава нека няма никаква милост и пощада нито към нас, нито към рода ни. От своите родители сме се научили да почитаме царя и преди всичко да му бъдем верни. Така и сега ние вярно пазим твоя живот и както е свойствено на сана ни, неотклонно сме изпълнявали твоите заповеди. Служейки ти с усърдие, ние потушихме бунта във Фригия, прекратихме междуособната вражда и доказахме своето мъжество на дело, както свидетелстват за това онези, на които то е добре известно. Твоята държава преди ни обсипваше с почести, а сега ти яростно се въоръжи против нас и безмилостно ни осъди на мъчителна смърт. И така, царю, ние мислим, че страдаме само заради усърдието си към тебе, заради него сме осъдени и вместо славата и почестите, които се надявахме да получим, ни постигна страх от смъртта.

От тези думи царят се умилил и се разкаял за необмислената си постъпка. Той се разтреперил пред Божия съд и се засрамил от своята царска багреница, виждайки, че той, бидейки законодател за другите, бил готов да извърши беззаконен съд. Той гледал милостиво към осъдените и кротко беседвал с тях. Слушайки думите му с умиление, воеводите изведнъж видели, че редом с царя седи светителят Николай и със знаци им обещава прошка. Царят прекъснал думите им и попитал:

- Кой е този Николай и кои мъже е спасил? Разкажете ми за това.

Непотиан му разказал всичко подред. Тогава царят, като

узнал, че свети Николай е велик Божий угодник, се удивил на дръзновението му и великата му ревност в защита на обидените, освободил воеводите и им казал:

- Не аз ви дарувам живота, а великият Господен служител Николай. Идете при него и му отдайте благодарност. Кажете му и от мене, че аз съм изпълнил неговата заповед, да не се гневи на мене Христовият угодник.

С тези думи той им връчил златно Евангелие, украсено с камъни, златна кадилница и два светилника и заповядал да дадат всичко това в Мирската църква. Получили чудесно спасение, воеводите веднага тръгнали на път. Те отдали на светителя Николай велика благодарност за неговата чудесна помощ и пеели:

- "Господи, Господи, кой е подобен на Тебе, Който избавяш беден от ръцете на по-силните от него".

Те раздали щедра милостиня на бедните и сиромасите и благополучно се върнали у дома.

Такива са Божиите дела, с които Господ възвеличил Своя угодник. Тяхната слава, като на криле, се разнесла навсякъде, проникнала отвъд морето и се разпространила по цялата вселена, тъй като нямало място, където да не знаели за големите и дивни чудеса на великия архиерей Николай, които той извършил с благодатта, дарувана му от Всемогъщия Господ.

Веднъж пътници, плувайки на кораб от Египет за Ликийската страна, били подложени на силно морско вълнение и буря. Платната били изтръгнати от вихъра, корабът се люлеел от ударите на вълните и всички се отчаяли за своето спасение. В този момент те си спомнили за великия архиерей Николай, когото никога не били виждали, а само чували, че е

бърз помощник на всички, призоваващи го в беда. Те се обърнали към него с молитва и започнали да го призовават на помощ. Светителят на часа се явил пред тях, качил се на кораба и казал:

- Вие ме призовахте и аз ви идвам на помощ; не бойте се!

Всички видели, че той поел руля и започнал да управлява кораба. Както някога нашият Иисус Христос запретил на вятъра и морето, светителят веднага заповядал на бурята да спре, припомняйки Господните слова:

- "Който вярва в Мене, делата, що Аз върша, и той ще върши."

Така верният слуга на Господа заповядвал на морето и на вятъра и те му се покорявали. След това пътниците при благоприятен вятър пристигнали в град Мира. Като излезли на брега, те тръгнали из града, желаейки да видят този, който ги избавил от бедата. Те срещнали светителя на път към църквата и като познали в негово лице своя благодетел, паднали в нозете му, отдавайки му благодарност. Дивният Николай не само ги избавил от беда и смърт, но се погрижил и за душевното им спасение. Със своята прозорливост той видял в тях греха на блуда, който отдалечава човека от Бога и го отклонява от спазването на Божиите заповеди, и им казал:

- Чеда, умолявам ви, размислете в себе си и изправете сърцата и мислите си за благоугаждане на Господа. Защото, макар и да сме се скрили от много хора и да смятаме самите себе си за праведни, от Бога нищо не може да се скрие. Затова проявете всяко усърдие да запазите светостта на душата и чистотата на тялото си. Защото Божественият апостол Павел казва: "вие сте храм Божий... ако някой разори Божия храм, него Бог ще разори".

Като поучил тези мъже с душеспасителни слова, светителят ги отпуснал с мир. Защото светителят по своя нрав бил като чедолюбив баща и погледът му сияел с Божествена благодат, като у ангел Божий. От лицето му излизал, като от лицето на Моисей, пресветъл лъч, и тези, които само поглеждали към него, получавали голяма полза. Този, който бил отегчен от някаква страст или душевна скръб, било достатъчно да обърне погледа си към светителя, за да получи утешение в своята печал; и този, който беседвал с него, вече преуспявал в доброто. И не само християните, но и неверните, ако някой от тях се случвало да слуша сладките и медоточиви слова на светителя, се изпълвали с умиление и отхвърляйки вкоренилата се в тях от детство злоба на неверието и възприемайки в сърцето си правото слово на истината, поемали по пътя на спасението.

Великият Божий угодник преживял много години в град Мира, сияейки с Божествена красота, според словото на Писанието: "като утринна звезда сред облаци, като месечина, пълна в дните си; като слънце, светнало над храма на Всевишния, като крин при водни извори и като многоценно миро, облагоухаващо всичко".

Достигнал дълбока старост, светителят отдал дълга на човешката природа и след непродължителна телесна болест, добре завършил временния си живот. С радост и псалмопение той преминал във вечния, блажен живот, придружаван от свети ангели и посрещнат от ликовите на светиите. На погребението му се събрали епископите на Ликийската страна с целия клир и монаси, и безчислено множество народ от всички градове. Честното тяло на светителя било положено с чест в съборната църква на Мирската митрополия в шестия ден на месец декември. От светите мощи на Божия угодник ставали множество чудеса. Защото от неговите мощи се изливало благовонно и целебно миро, с което се помазвали

болните и получавали изцеление. По тази причина към неговия гроб се стичали хора от всички краища на света, които търсели изцеление от болестите си и го получавали. С това свето миро се изцелявали не само телесните, но и душевните недъзи и били прогонвани лукавите духове. Защото светителят не само през живота си, но и след представянето си се въоръжавал срещу бесовете и ги побеждавал, както ги побеждава и сега.

Някои богобоязливи мъже, живеещи при устието на река Танаис, като чули за мироточивите и целебни мощи на Христовия светител Николай, почиващи в Мира Ликийска, замислили да отплуват нататък по море за поклонение на мощите. Но лукавият бяс, някога изгонен от светителя Николай от капището на Артемида, виждайки, че корабът се готви да отплува към този велик отец и гневейки се на светителя за разрушаването на капището и за своето изгонване, замислил да попречи на тези мъже да извършат набелязаното пътуване и с това да ги лиши от светинята. Той се превърнал в жена, носеща съсъд, напълнен с елей, и им казал:

- Бих желала да занеса този съсъд на гроба на светителя, но много се боя от морското пътешествие, защото е опасно за слаба и страдаща от болест на стомаха жена да плува по море. Затова ви умолявам, вземете този съсъд, занесете го на гроба на светеца и излейте елея в кандилото.

С тези думи бесът дал съсъда на боголюбците. Не е известно с какви бесовски вълшебства бил смесен този елей, но той бил предназначен за вреда и погибел на пътниците. Не знаейки за гибелното му действие, те изпълнили молбата и като взели съсъда, отплували от брега и целия ден плували благополучно. Но на сутринта задухал северен вятър и плуването им станало много трудно. Бедствайки много дни в неблагоприятно

плуване, те изгубили търпение от продължителното морско вълнение и решили да се върнат обратно. Те вече били насочили кораба към своята страна, когато пред тях се явил светителят Николай в неголяма лодка и им казал:

- Накъде плувате, мъже, и защо, оставили предишния път, се връщате обратно? Вие можете да укротите бурята и да направите пътя удобен за плуване. На плуването ви пречат дяволските козни, защото съдът с елей ви е даден не от жена, а от бяс. Хвърлете съда в морето и плуването ви на часа ще стане благополучно.

Като чули това, мъжете хвърлили бесовския съд в морската дълбочина. В този миг от него излязъл черен дим и пламък, въздухът се изпълнил със силна смрад, морето се разтворило, водата закипяла и заклопочила до самото дъно и водните пръски били подобни на огнени искри. Намиращите се на кораба хора изпаднали в ужас и викали от страх, но явилият им се помощник, като им заповядал да бъдат мъжествени и да не се плашат, укротил бушуващата буря и избавяйки пътниците от гибел, направил пътя им към Ликия безопасен. Защото веднага към тях появил прохладен и благоуханен вятър и те с веселие благополучно доплували до желания град. Като се поклонили на мироточивите мощи на бързия свой помощник и застъпник, те отдали благодарност на всесилния Бог и принесли молебна пение на великия отец Николай. След това се върнали в своята страна, разказвайки навсякъде и на всички за това, което се случило с тях по пътя.

Много велики и преславни чудеса извършил на земята и по морето този велик угодник. Той помагал на намиращите се в беди, спасявал от потъване и изваждал на сушата от морската дълбочина, освобождавал от плен и отнасял освободените у дома, избавял от вериги и тъмница, защищавал от посичане с меч, освобождавал от смърт и на мнозина подавал изцеление,

на слепите - проглеждане, на сакатите - ходене, на глухите - слух, на немите - дар слово. Той обогатил много бедстващи в крайна нищета, давал на гладните храна и за всички се явявал готов помощник във всяка нужда, топъл застъпник, бърз ходатай и защитник. Той и сега помага на призоваващите го и ги избавя от беди. Невъзможно е да се изброят чудесата му, както и да се опишат подробно. Този велик чудотворец познават и изтокът, и западът, и по всички краища на земята са известни неговите чудеса. Да се прослави в него Триединният Бог, Отец и Син и Свети Дух и неговото свято име да се възхваля от устата на всички во веки. Амин.

**Тропарь святителю Николаю, архиепископу
Мирликийскому, чудотворцу**

глас 4

Прави́ло ве́ры и о́браз кро́тости,/ воздержа́ния учи́теля/ яви́
тя ста́ду твоemú/ я́же веще́й и́стина;/ сего́ ра́ди стяжа́л еси́
смирéнием вы́сокая,/ нището́ю бога́тая. / О́тче
священнонача́льниче Никóлае,/ моли́ Христа́ Бо́га// спаст́ися
душа́м на́шим.

*(Правило на вярата и образец на кротост, учител на
въздържанието те показва на Твоето стадо Този, Който е
истината на нещата, поради това със смирението придоби
величие, а с нищетата богатство, отче свещеноначалниче
Николае, моли Христа Бога да се спасят нашите души.)*

**Тропарь святителю Николаю, архиепископу
Мирликийскому, чудотворцу, на рождество**

глас 4

Чúдное и сла́вное рождество́ твоё, святи́телю Никóлае,/
Цéрковь днесь правосла́вных свéтло пра́зднует,/ и́бо стоя́нием
ногу́ твоёю/ яви́ тя Госпо́дь и провозвести́ бы́ти свети́льника и

учителя мiръяном,/ весь мир обогащающа и просвещающа чудесы. / Тем вопиём ти: // моли Христа Бога спастися душам нашим.

Перевод: Чудесное и прославляемое твое рождение, святитель Николай, сегодня светло празднует Православная Церковь, ибо тем, что ты стоял на ногах (никем не поддерживаемый, во время Крещения в купели), показал тебя Господь и провозгласил быть светилом и учителем для мирян, обогащающим весь мир и просвещающим чудесами. Потому взываем к тебе: «Моли Христа Бога о спасении наших душ».

Кондак святителю Николаю, архиепископу Мирликийскому, чудотворцу

глас 3

В Мiрех, святе, священнодействитель показáлся еси:/ Христо́во бо, преподо́бне, Ева́нгелие испо́лнив,/ положи́л еси́ ду́шу твою́ о лю́дех твои́х/ и спасл еси́ непови́нныя от сме́рти;// сего́ ра́ди освяти́лся еси́, я́ко вели́кий тайнник Бо́жия благода́ти.

(В град Мир, светецо, се прослави като свещенодеец, защото, преподобне, като изпълни Христовото евангелие, положи душата си за твоите люде и спаси от смърт невинните. Заради това се освети като велик таинник на Божията благодат.)

Кондак святителю Николаю, архиепископу Мирликийскому, чудотворцу, на рождество

глас 2

В Мiрех ро́ждься, святе Никóлае,/ от благородна ко́рене, я́ко благопло́дна ветвь, прозя́бл еси́,/ испо́лнь бо быв

Божественных даров,/ яко солнце зарями, весь мир чудесы
просветил еси. / Сего ради прославляем тя,// яко ученика и
тайнника Божия благодати.

Перевод: *В Мирах родившись, святитель Николай, от
благородных корней ты вырос как плодovitая ветвь, ибо
наполнен был Божественных даров, как солнце сиянием весь
мир ты просветил чудесами. Потому прославляем тебя, как
ученика и служителя Таинств Божией благодати.*

**Молитва святителю Николаю, архиепископу
Мирликийскому, чудотворцу**

О, всехвальный и всечестный архиерей, великий чудотворче,
святителю Христов, отче Николае, человеке Божий, и верный
рабе, мужу желаний, сосуде избранный, крепкий столпе
церковный, светильниче пресветлый, звездó осиявающая и
освещающая всю вселенную, ты еси праведник, яко финикс
процветший, насажденный во двóрех Господа своего: живый в
Мíрех, миром благоухал еси, и мирó приснотекущее благодати
Божия источаеши. Твоим шествием, пресвяты́й отче, море
освятися. О, преизящный и предивный чудотворче, скорый
помощниче, теплый заступниче, пастырю предобрый,
спасающий словесное стадо от всяких бед, тебе прославляем и
тебе величаем, яко надежду всех христиа́н, источника чудес,
защитителя верных, премудраго учителю, алчущих
кормителю, плачущих веселие, нагих одеяние, болящих врача,
по морю плавающих управителя, пленников свободителя, вдов
и сирот питателя и заступника, целомудрия хранителя,
младенцев кроткаго наказателя, старых укрепление,
постников наставника, труждающихся упокоение, нищих и
убогих изобильное богатство. Услыши нас, молящихся тебе и
прибегающих под кров твой, яви предстательство твоё о нас к
Вышнему и исходатайствуй твоими Богоприятными молитвами
вся полезная ко спасению душ и телес наших. Вемы бо, вемы,

яко мно́го мо́жет моли́тва пра́веднаго, поспешествую́щая во благо́е: тебѣ же пра́веднаго по преблагословѣнной Дѣве Маріи, предста́теля ко Всеми́лостивому Бо́гу и́мамы, и к тво́ему, преблагі́й о́тче, тёплому ходата́йству и заступле́нию смире́нно притека́ем: ты нас соблюди́ яко бо́дрый и до́брый па́стырь, от всяких враго́в, губи́тельства, тру́са, гра́да, гла́да, пото́па, огня́, мечá, наше́ствия иноплеме́нников, и во всяких беда́х и скор́бех на́ших подавай нам ру́ку по́мощи и отве́рзи двѣри милосе́рдия Бо́жия; поне́же недостойны есмы́ зрѣти высоту́ Небе́сную, от мно́жества неправд на́ших: связа́ни есмы́ у́зами грехо́вными, и николи́же во́ли Созда́теля на́шего сотвори́хом, ни сохрани́хом повеле́ний Его́. Тем же преклоня́ем ко́лена сокруше́нна и смире́нна се́рдца на́шего к Зижди́телю сво́ему, и твоего́ оте́ческаго заступле́ния к нему́ про́сим: помози́ нам, уго́днице Бо́жий, да не поги́бнем со беззакони́и на́шими, изба́ви нас от всякого́ зла, и от всякія вѣщи сопроти́вныя, упрáви ум наш, и укрепи́ се́рдце на́ше в пра́вой ве́ре, в ней же тво́им предста́тельством и ходата́йством, ни ра́нами, ни преще́нием, ни мо́ром, ни ко́им гне́вом от Созда́теля своего́ умáлени бу́дем, но ми́рное зде поживѣм жити́е, и да сподо́бимся ви́дети благáя на земли́ живы́х, сла́вяще Отца́ и Сы́на и Свята́го Ду́ха, еди́наго в Тро́ице сла́вимаго и поклоня́емаго Бо́га, ны́не и при́сно, и во ве́ки веко́в. Ами́нь.

Молитва вторая святителю Николаю, архиепископу Мирликийскому, чудотворцу

О, всесвятый Никóлае, уго́днице преизря́дный Госпо́день, тёплый наш заступни́че, и вездѣ в скор́бех ско́рый помо́щниче! Помози́ ми, грѣшному и уны́лому, в настоя́щем сем жити́и, умоли́ Го́спода Бо́га дарова́ти ми оставле́ние всех мо́их грехо́в, ели́ко согреши́х от ю́ности моея́, во всем жити́и мо́ем, де́лом, сло́вом, помышле́нием и все́ми мо́ими чу́вствы; и во исхо́де души́ моея́ помози́ ми, ока́янному, умоли́ Го́спода Бо́га, всея́

твѣри Содѣтеля, избѣвити мя воздушных мытарств и вѣчнаго мучѣнія, да всегда прославляю Отца и Сына и Святаго Духа и твоѣ мѣлостивное предстѣтельство, ныне и прѣсно и во вѣки вековъ. Амѣнь.

ЧЕТИ-МИНЕНТЕ

КАНОН СВЯТИТЕЛЮ НИКОЛАЮ, АРХИЕПИСКОПУ МИР ЛИКИЙСКИХ, ЧУДОТВОРЦУ

Песнь 1

Ирмос: *Во глубине постла иногда фараонитское всевоинство преоруженная сила, воплощенное же Слово всезлбный грех потребило есть: препрославленный Господь славно бо прославися.*

Венценосец престолу Христову, премудре Николае, предстоя со Ангельскими воинствы, просвещение ми даруй, озаряющее души моя омрачение, яко да восхваляю, радуясь, твою, всеблаженне, память.

Прославляяй вся Господь Того славящия, ты верным прибежище даде, напастей избавляюща притекающия к твоему крову, Николае, и призывающия ты верою и любовью, преславне.

Богородичен: Сравнитися желание ми вложив змий вселукавый Содетелю, яко пленника, восхити. Тобою же, Всечистая, воззван бых, обожився истиннейше: Ты бо, о, Богомати, мене обожившаго родила еси.

Песнь 3

Ирмос: *Процвела есть пустыня, яко крин, Господи,*

языческая неплодяшая, Церковь пришествием Твоим, в нейже утвердися мое сердце.

Николае блаженне, Владыки искренний ученик ты быв, спасаеши к тебе притекающия от лютых бед и смерти горькия.

Очисти рабы Твоя, грехов оставление, яко благ, даруя, Николая, Твоего угодника, яже к Тебе ходатайствы, Многомилостиве.

Богородичен: Утоли смущение души моя, Пречистая, и жизнь окорми, Всесвятая, Бога рождающая, в Немже утвердися сердце мое.

Песнь 4

Ирмос: *Пришел еси от Девы не ходатай, ни Ангел, но Сам, Господи, воплощся, и спасл еси всего мя, человека. Тем зову Ти: слава силе Твоей, Господи.*

Приблизився чисте зарям духовным, светоносец был еси, мира просвещающий концы, всем предстательствуя и вся спасаая верою, к тебе притекающия.

Избавляя от смерти, яко явился еси первее, Николае, юноши, преподобне. Тако и ныне мя спаси от всякаго обстояния, и напастей, и бед, всеблаженне.

Облистал еси добродетелей сияньми, всеблаженне, подражатель преизряднейший Твоего Владыки быв, спасаеши же, призываемъ, благоговением и любовью тя славящия.

Богородичен: Найде на Тя Владыка твари воплощаемъ, и спасаая, яко благоутробен, всего мя человека: темже, вернии, Богородицу Тя славим.

Песнь 5

Ирмос: *Просвещение во тьме лежащих, спасение*

отчаянных, Христе, Спасе мой, к Тебе утренюю, Царю мира, просвети мя сиянием Твоим, иного бо, разве Тебе, Бога не знаю.

Боголепным житием, треблаженне, просвещаемь, осужденных неправедным изречением умрети, представ, избавил еси, Владыце Христу зовущия: иного бо, разве Тебе, Бога не знаем.

На Небесех присносущную славу ныне зря, и неизглаголанная и Божественная зари светлейшими наслаждаясь сиянии, покрый мя предстательством твоим, преподобне, угодниче Христов всечестне.

Богородичен: Да Твой взыщещи образ, погребенный страстями, Спасе, Небесных утаився сил, воплощся из Девы, явился еси Тебе зовущим: иного, разве Тебе, Бога не знаем.

Песнь 6

Ирмос: *В бездне греховней валяясь, неизследную милосердия Твоего призываю бездну: от тли, Боже, мя возведи.*

Иже победы, Николае, венец на твоём версе достойно положишься, яко победитель убо изряднейший ты призывающий спаси.

Умерщвлена мя, блаженне, прегрешеньми и страстей треволненьми погружаема, явився, спаси ко пристанищу Божественная воли.

Богородичен: На Тя надежды возложих, Мати Приснодево, спасения моего и Тя предстательницу полагаю жизни, твердо же и непоколебиму.

Кондак глас 3

В Мирех, святе, священнодействитель показался еси, Христово бо, преподобне, Евангелие исполнив, положил еси душу твою о людех твоих и спасл еси неповинныя от смерти. Сего ради освятился еси, яко великий таинник Божия благодати.

Икос

Воспоим ныне святителя песньми, мирским людям пастыря и учителя, да молитвами его просветимся: се бо явился чист весь, нетленен духом, Христу принося жертву непорочну, чисту, Богу благоприятну, яко святитель, очищен и душею и телом, темже сый истинно Церкви предстатель и поборник сея, яко великий таинник Божия благодати.

Песнь 7

Ирмос: *Образу златому, на поле Деире служиму, трие Твои отроцы небрегоша безбожнаго веления, посреде же огня ввержени, орошаеми, пояху: благословен еси, Боже отец наших.*

Острому искушению впадох, люте пострекаем, и ко вратом ада приближихся, скорбьми поражаем, спаси мя молитвами твоими, блаженне, и возстави, поюща: благословен еси, Боже отец наших.

Незаходимаго света невещественными лучами облистает, сущия во тьме скорбей озлобленные исхити и к просвещению веселия настави, поущия: благословен еси, Боже отец наших.

Богородичен: Моли Христа, Сына Твоего и Бога, Дево Богородительнице, проданныя лютыми прегрешеньми и лестьми змиинными кровию Его честною избавитися, поющим: благословен еси, Боже отец наших.

Песнь 8

Ирмос: *В пещь огненную ко отроком еврейским
снизшедшаго и пламень в росу преложшаго Бога пойте, дела,
яко Господа и превозносите во вся веки.*

Яко благ и сострадателен во глубине напастей люте
содержимыя свободи, блаженне Николае, от содержащих
лютых, разрешение подая молитвами твоими яже ко Спасу
Христу, священнотаинниче.

Тайновождь сущих паче ума, святых служитель и Небесных
сый, Богомудре, архиерей же верен, прегрешений оставления
проси от Спаса нашего, священноявление.

Богородичен: Изнемогает мой ныне ум, во глубину впад
безчестия, яко отвсяду различными объят есмь злыми; но Ты,
Дево, исцели, безстрастия светом одеваючи.

Песнь 9

Ирмос: *Безначальна Родителя Сын, Бог и Господь,
воплотся от Девы, нам явися, омраченная просветити,
собрати расточенная. Тем Всепетую Богородицу величаем.*

Свещами благодати, Богомудре, просвещаемь, и светильник
благочестия яже был еси, сущия в напастех спасаеши, и сущия
во глубине морстей избавляеши, и питаеши алчущия
преславно, всеблаженне.

Иже в рай сладости ныне водворяся и неизреченную славу
ясно зря, от Небесных круг певцы твоя назираеши, от страстей
избавляя, Богоносе всеблаженне.

Богородичен: Премудрость, и Силу, и Слово Ипостасное
Отчее, Богомати Чистая, родила еси, от Твоих пречистых
кровей свой храм приимшую и Сему по соединению
соединившую нераздельно.

Светилен

Великаго архипастыря и иерарха вси, председателя Мирликийскаго Николая восхвалим: многи бо мужи спасе, неправедно умерети имущия, и царю является со Авлавием во сне, реша неправедный суд.

КАНОН СВЯТИТЕЛЮ НИКОЛАЮ, АРХИЕПИСКОПУ МИР ЛИКИЙСКИХ, ЧУДОТВОРЦУ (2-Й)

Песнь 1

Ирмос: *Христос раждается — славите! Христос с Небес — срящите! Христос на земли — возноситеся! Пойте Господеву, вся земля, и веселием воспойте, людие, яко прославися.*

Недоуменным языком и устнами похваление малое и моление принести твоему, Николае, приидох Богоподражанному преизяществу; но, яко богатодавец, Спаса и Бога милостива подаждь ми.

Человек сый Небесный, равноангелен на земли явился еси, вдов защитник готовый, и утруждаемых отмститель, и всем скорбящим в бедах помощник, отче Николае.

Сказует вся подсолнечная, Николае треблаженне, чудес твоих добродетелей пучину: нищии предстателя, и сироты и вдовы питателя, и слепии путевожда, вси же поборника.

Троицу чествую Несозданную, Отца и Сына со Духом, Существо Просто, Божество, Естество Несекомое существенно, Три Ипостаси, разделяя Лично и по Ипостаси.

Богородичен: Безсеменно Слово зачала еси, Единого от Троицы, Всенепорочная, и Сего плотию родила еси, пребывши по рождестве Дева, яко и прежде. Сего, яко Сына Твоего и Бога, о нас присно моли.

Песнь 3

Ирмос: *Прежде век от Отца рожденному нетленно Сыну и в последняя от Девы воплощенному безсеменно, Христу Богу возопиим: вознесый рог наш, Свят еси, Господи.*

Скрижаль в сердцах стяжав, Богомудре, многих добродетелей, написану безсмертным и пречистым перстом Христа Бога, Николае, паче меда и сота сладость точиши из устен твоих.

Показа благодать на тебе преславне чудеса, Николае: чистое бо житие твое, воистинну злата светлейши, облистает мрачныя души зарею Божественнаго Духа.

Живеши и по смерти, во снех яве являясь, и юноши от смерти преславно избавил еси, вопия яве царю: не обиди мужей, суетною завистию оклеветанных.

Милостива буди мне, Всесвятая Троице, Боже наш, безмерными прегрешении осквернившему житие, Отче, Сыне и Душе Живый, соблюдающи мя отвсяду, и присно неуязвленна от скорби.

Богородичен: Даеши, Богородице, спасения надежду рабом Твоим и в нуждах, и напастех скоротечными молитвами соблюдатьи и помогати предстани: Ты бо еси похвала нам, верным, Приснодево.

Песнь 4

Ирмос: *Жезл из корене Иессеова и цвет от него, Христе, от Девы прозябл еси, из горы, Хвальный, приосененная чащи пришел еси, воплощся от Неискусомужных, Невещественный и Боже, слава силе Твоей, Господи.*

Именование твое, едино воистинну призываемо, от всех вражиих совет скоро избавляет зовущия тебе тепле, священне

Николае: яко первее воеводы избавил еси, спаси и нас от всякаго лютаго обстояния.

Престолу предстоя Божию, молити прилежно, мудре, не престай о всех нас, твоих верных рабех, чудне Николае, да огня вечнаго избавимся и от врагов, языка лукаваго и озлобления.

Врачевания точиши всюду верою к тебе притекающим и от уз избавляеши вся. Темже печаль нашу в радость преложи твоими Богоприятными молитвами, Николае пресветле, низлагая гордость врагов наших.

Безначальнаго Божества начало Отца и Сына чту и Духа почитаю Всесвятаго, всяческих Вседетельное, Единственное, Несекомое, Трехи Характеры и Лицы разделяемое присно, едино Царство Нераздельное.

Богородичен: Ты воистинну паче земных и Небесных честнейши Едина еси, Богородительнице: всех бо Творца во утробе зачала еси, плотию вещною одеяна, рождши без семени. О, новолепнаго зрения!

Песнь 5

Ирмос: *Бог Сый мира, Отец щедрот, великаго Совета Твоего Ангела, мир подавающа, послал еси нам; тем, Богоразумия к свету наставляшеся, от нощи утреннюю, славословим Тя, Человеколюбче.*

Проповедует твоя, отче, чудеса, ныне Мир, величайшая митрополия и Ликийская епархия, и вся отечествия твоя чудодейства, имиже вся от болезней и скорбей избавлявши, Богоблаженне Николае.

Питатель вдов и отец сирот, помощник сущим в скорбех всеизряднейший, плачущим утешение, пастырь и путевождь

всех блудящих, Николае, сый, и нас твоими молитвами от бед избави.

Преставился еси от земли к невестественным обителем, идеже зриши доброту неизреченную Христову, и Ангельским воинством собеседник явился еси. Темже, со апостолы и с мученики ликуя, прилежно Владыце всех, отче Николае, о нас молися.

Собезначальная Три, Единопрестольная, Нераздельнаго же Единого Божества славлю Самовластная Лица яве, Имже из не сущаго приведохся во еже быти, со Ангелы зовый: свят, свят, свят еси, Господи.

Богородичен: Человеком спасение всем и упование, яже предваряющи едина и спасающи, помози и ныне нам, вопиющим Тебе, Чистая, и призывающим Тя присно во обстоянии лютых: Предстательницы бо иныя, разве Тебе, по Бозе не имамы.

Песнь 6

Ирмос: *Из утробы Иону младенца изблева морской зверь, якова прият; в Деву же всельшееся Слово и плоть приемшее пройде, сохранившее нетленну: Егоже, бо не пострада истления, Рождшую сохрани неврежденну.*

Новый явился еси Авраам, Николае, яко едиnorodна бо ныне привел еси сына Владыце твоему, безкровныя жертвы принося присно. Отонудуже благословился еси, яко страннoлюбeц, отче, и Троицы был еси обитель Божественна и непорочна.

Станна и ужасна содеваеши чудеса, Николае, по всей земли и в мори далече бедствующим, скоротечными молитвами предстательствуя, немощным врач и нищим питатель, победы на враги тезоименит людям верным являлся.

Оком умным провидя будущая, учении правых наполнил еси
вся концы: Единосушна Отцу Сына возвещая нам, Ариево
неистовство потребил еси, столп православных веры, честная
твоя предложив исправления.

Чту и почитаю Троицу Нераздельную, Трех Лиц
разделяемую присно, соединяемую же Существом и
Естеством, яко Единое Начало, Отца, и Сына, и Духа Святаго,
всеми державно владычествующую и вся соблюдающую, яко
хочет.

Богородичен: Весь воплощся во утробе Твоей, Пречистая,
Христос Бог без семени родися: не стерпе бо Своих рук
создание зрети, от лъстиваго мучимо, прииде рабозрачным
образом человеческий род избавити.

Кондак глас 3

В Мирех, святе, священнодеиствитель показался еси,
Христово бо, преподобне, Евангелие исполнив, положил еси
душу твою о людех твоих и спасл еси неповинных от смерти.
Сего ради освятился еси, яко великий таинник Божия
благодати.

Икос

Воспоим ныне святителя песньми, мирским людем пастыря и
учителя, да молитвами его просветимся: се бо явился чист весь,
нетленен духом, Христу принося жертву непорочну, чисту,
Богу благоприятну, яко святитель, очищен и душею и телом,
темже сый истинно Церкви предстатель и поборник сея, яко
великий таинник Божия благодати.

Песнь 7

Ирмос: *Отроцы, благочестию совоспитани, злочестиваго
веления небрегше, огненнаго прещения не убояшася, но,*

посреди пламене стояще, пояху: отцев Боже, благословен еси.

Всяких лютых недугов врач всеизряднейший, отче Николае, явився, души моя немощь исцелив, подаждь ми благоздравие вопити: отцев Боже, благословен еси.

Избавив древле воеводы от смерти, святе, и тыя воздвигл еси пети и славити Спаса Христа с верою теплою, иже и взываху: отцев Боже, благословен еси.

Премудрости чаши приблизився таинственно, устнами твоими, отче Николае, капли одождения почерпл еси, паче меда и сота, людям повелевая вопити: отцев Боже, благословен еси.

Троице, Тя воспеваем, Единице Трисиятельнойшая, Единосушная, Отче, Сыне и Душе Святой, в Нихже вси крестившеся, воспеваем: отцев Боже, благословен еси.

Богородичен: Яко всех тварей вышши еси, Богородице, молися Твоему Сыну и Богу, избавитися муки чествующим Тя воистинну и славящим: отцев Боже, благословен еси.

Песнь 8

Ирмос: Чуда преестественнаго росодательная изобрази пещь образ: не бо, яже прият, палит юныя, яко ниже огонь Божества — Девы, в Нюже вниде утробу. Тем, воспевающе, воспоем: да благословит тварь вся Господа и превозносит во вся веки.

Чини патриархов и апостолов, и священномучеников собори, и пророков сословие, весь собор постнический блажат Божественное житие твое, с нимиже и мы вопием: да благословит тварь вся Господа и превозносит Его во веки.

Высочайший Всецарю, великодержавне, молитвами

преподобнаго пастыря жизнь умири всех, Слове, христиан, поборствуя на варвары, да Тебе, Христу, зовем: да благословит тварь вся Господа и превозносит во вся веки.

Светом просвещся неприступным, отче, души сущих в скорби озаряеши, разоряя всю мрачную тьму напастей, облистав же веселием сердца наша. Имиже далечесиятельно просвещаемы, вопием: да благословит тварь вся Господа и превозносит во вся веки.

Живот и Животы и Един и Три светы, Троицу верно воспеваем, — отеческим последующе Божественным истинно учением, — Отца, и Сына, и Духа Святаго. С нимиже, благочествующе, воспоим: да благословит тварь вся Господа и превозносит во вся веки.

Богородичен: Чудо страннолепно купина образ прообрази, Чистая Отроковице, горящи неопальна древле на горе Синайстей, тайну Рождества Твоего прописующи: огонь бо, в Тя Божества вселивыйся, невредну Тя соблюде. Егоже воспеваем во вся веки.

Песнь 9

Ирмос: *Таинство странное вижу и преславное: Небо — вертеп; престол Херувимский — Деву; ясли —местилище, в нихже возлеже Невместимый — Христос Бог, Егоже, воспевающе, величаем.*

Ликовствуем духовно, вси празднoлюбцы, Небеса, веселитесь, горы же и холми, церкви, и дев лица, и постников светлость, в памяти всеблаженнаго, в нейже, сошедшеея, Спаса величаем.

Да поют песньми непрестанно вси концы, похвальными венцы верх Николая украшающе яве, угодника Христа Бога, Егоже молитвами от страстей же и бед да избавимся.

Яко достойное приими пение, Николае, малаго труда сего, якоже Христос прият вдовы два лепта. Не возгнушайся окаяннаго страстьми, не гордяся бо, треблаженне, дерзнух.

Соединяется Единосущною Волею Троица, разделяется же паки Лично нераздельнее соблюдаючи Державу присно, Отец, Сын и Дух Живый, Един Триипостасный Бог, Егоже величаем.

Богородичен: Потребися всяка печаль Рождеством Твоим, и отъят Господь рыдание, и плач, и всяку слезу от всякаго лица земнородных, Чистая Богородице Неискусобрачная. О Тебе и мы долги исполняем.

Светилен

Великаго архипастыря и иерарха вси, председателя Мирликийскаго Николая восхвалим: многи бо мужи спасе, неправедно умерети имущия, и царю является со Авлавием во сне, реша неправедный суд.

АКАФИСТ СВЯТИТЕЛЮ НИКОЛАЮ ЧУДОТВОРЦУ

Кондак 1

Возбранный Чудотворче и изрядный угодниче Христов, миру всему источаяй многоценное милости миро и неисчерпаемое чудес море, восхваляю тя любовью, святителю Николае; ты же, яко имеяй дерзновение ко Господу, от всяких мя бед свободи, да зову ти:

Радуйся, Николае, великий Чудотворче.

Икос 1

Ангела образом, земнаго суща естеством, яви тебе всея твари Создатель: благоплодную бо доброту души твоея провидев, преблаженне Николае, научи всех вопити тебе сие:

Ра́дуйся, от утрóбы ма́терния очище́нный; ра́дуйся, да́же до конца́ освяще́нный.

Ра́дуйся, рождéнием своим родите́лей удиви́вый; ра́дуйся, си́лу душе́вную а́бие по рождестве́ яви́вый.

Ра́дуйся, са́де земли́ обетова́ния; ра́дуйся, цве́те Божéственнаго сажде́ния.

Ра́дуйся, лозó добродéтельная виногра́да Христо́ва; ра́дуйся, дре́во чудото́чное ра́я Иисúсова.

Ра́дуйся, крíне ра́йскаго прозябе́ния; ра́дуйся, ми́ро Христо́ва благоуха́ния.

Ра́дуйся, я́ко тобо́ю отгóнится рыда́ние; ра́дуйся, я́ко тобо́ю прино́сится ра́дование.

Ра́дуйся, Никóлае, вели́кий Чудотво́рче.

Кондак 2

Ви́дяще твои́х мир излия́ние, Богому́дре, просвещáемся душа́ми и телесы́, дивна́го тя мирото́чца живонóсна, Никóлае, разуме́юще: чудесы́ бо, я́ко вода́ми, благода́тию Бо́жиею излива́ющимися, напая́еши ве́рно вопи́ющих Бо́гу: Аллилу́иа.

Икос 2

Ра́зум неуразуме́нный вразумля́я о Святéй Тро́ице, был еси́ в Никéи со святы́ми отцы́ побóрник испове́дания правосла́вныя ве́ры: ра́вна бо Отцу́ Сы́на испове́дал еси́, соприсносу́щна и сопресто́льна, А́рия же безúмнаго обличи́л еси́. Сего́ ра́ди ве́рнии научи́шася воспева́ти тебе́:

Ра́дуйся, вели́кий благоче́стия сто́лпе; ра́дуйся, ве́рных прибе́жища гра́де.

Ра́дуйся, твёрдое Правосла́вия укрепле́ние; ра́дуйся, честно́е

Пресвятыя Троицы носило и похваление.

Радуйся, Отцу равночестна Сына проповедавый; радуйся, Ария возбесившагося от Собора святых отгnavый.

Радуйся, отче, отцев славная красота; радуйся, всех богомудрых премудрая доброта.

Радуйся, огненная словеса испущая; радуйся, добре стадо свое наставляя.

Радуйся, яко тобою вера утверждается; радуйся, яко тобою ересь низлагается.

Радуйся, Николае, великий Чудотворче.

Кондак 3

Силою, данною ти свыше, слезу всяку отъял еси от лица люте страждущих, богоносне отче Николае: алчущим бо явился еси кормитель, в пучине морстей сущим изрядный правитель, недугующим исцеление и всем всяк помощник показался еси, вопиющим Богу: Аллилуиа.

Икос 3

Имеваше воистину, отче Николае, с Небес песнь тебе воспеваема быти, а не от земли: како бо кто от человек возможет твоея святости величия проповедати? Но мы, любовью твоею побеждаемы, вопием ти сие:

Радуйся, образе агнцев и пастырей; радуйся, святое очистилище нравов.

Радуйся, добродетелей великих вместилище; радуйся, святости чистое и честное жилище.

Радуйся, светильниче всесветлый и вселюбимый; радуйся, свете златозарный и непорочный.

Ра́дуйся, досто́йный Ангелов собесѣдниче; ра́дуйся, до́брый челове́ков наста́вниче.

Ра́дуйся, пра́вило ве́ры благочесті́выя; ра́дуйся, о́бразе кро́тости духо́вныя.

Ра́дуйся, я́ко тобо́ю от страсте́й телѣсных избавля́емся; ра́дуйся, я́ко тобо́ю сла́достей духо́вных исполня́емся.

Ра́дуйся, Нико́лае, вели́кий Чудотво́рче.

Кондак 4

Бу́ря недоуме́ния смуща́ет ми ум, ка́ко досто́йно есть пе́ти чудеса́ тво́я, блаже́нне Нико́лае? Никто́же бо мо́жет я исче́сти, а́ще бы и мно́ги язы́ки имѣ́л и глаго́лати восхоте́л; но мы, дѣ́вно Бо́гу в тебѣ́ прославля́ющемуся, дерза́ем воспева́ти: Аллилу́иа.

Икос 4

Слы́шаша, богому́дре Нико́лае, бли́жнии и да́льнии вели́чие чудес тво́их, я́ко по возду́ху лёгкими благода́тными крила́ми навѣ́кл еси́ су́щих в беда́х предва́ряти, ско́ро от тех избавля́я всех, вопи́ющих к тебѣ́ такова́я:

Ра́дуйся, избавле́ние от печа́ли; ра́дуйся, пода́ние благода́ти.

Ра́дуйся, неча́емых зол прогоні́телю; ра́дуйся, жела́емых бла́гих насаді́телю.

Ра́дуйся, ско́рый утѣ́шителю в бедѣ́ су́щих; ра́дуйся, стра́шный наказáтелю обі́дящих.

Ра́дуйся, чудес пучи́но, Бо́гом излия́нная; ра́дуйся, зако́на Христо́ва скрижа́ли, Бо́гом пи́санныя.

Ра́дуйся, кре́пкое па́дающих возведе́ние; ра́дуйся, пра́во

стоящих утверждение.

Рáдуйся, я́ко тобо́ю всякая лeсть обнажа́ется; рáдуйся, я́ко тобо́ю всякая и́стина сбывáется.

Рáдуйся, Никóлае, вели́кий Чудотво́рче.

Кондак 5

Боготéчная звезда́ яви́лся еси́, наставля́я по мо́рю пла́вающих лю́те, и́мже смерть предстоя́ше вско́ре иногда́, а́ще не быты́ предста́л еси́ призыва́ющим тя в по́мощь, Чудотво́рче святы́й Никóлае; у́же бо несты́дно бесо́м лета́ющим и погрузи́ти корабли́ хотя́щим запрети́в, отгна́л еси́ их, ве́рныя же научи́л еси́ спаса́ющему тобо́ю Бо́гу взыва́ти: Аллилу́иа.

Икос 5

Ви́деша отрокови́цы, на брак скве́рный нищеты́ ра́ди угото́ванныя, вели́кое твоё к ни́щим милосе́рдие, преблагéнне о́тче Никóлае, егда́ ста́рцу роди́телю их но́щию узельцы́ три злата́ таяся пода́л еси́, самаго́ со дщéрьми избавля́я от падéния грехо́внаго. Того́ ра́ди слы́шиши от всех си́це:

Рáдуйся, ми́лости превели́кия сокрови́ще; рáдуйся, промышлéния о лю́дех приятелище.

Рáдуйся, пи́ще и отра́до к тебе́ прибега́ющих; рáдуйся, хле́бе неснеда́емый алчу́щих.

Рáдуйся, бога́тство, бе́дне живу́щим на земли́, Бо́гом да́нное; рáдуйся, воздви́жение ско́рое убо́гих.

Рáдуйся, бы́строе ни́щих услы́шание; рáдуйся, скорбя́щих приятно́е попече́ние.

Рáдуйся, три́ех дев непоро́чный невестите́лю; рáдуйся, чисто́ты усeрдный храните́лю.

Рáдуйся, ненадéжных надéяние; рáдуйся, всего мíра наслаждéние.

Рáдуйся, Никóлае, вели́кий Чудотво́рче.

Кондак 6

Проповéдует мир весь тебе́, преблаже́нне Никóлае, ско́раго в беда́х засту́пника: я́ко мно́гажды во еди́нем часе́, по земли́ путеше́ствующим и по мо́рю пла́вающим, предвари́я, посóбствуеши, кúпно всех от злых сохраня́я, вопи́ющих к Бо́гу: Аллилу́иа.

Икос 6

Воссия́л еси́ свет живóтный, избавлéние нося́ воево́дам, непра́ведную смерть при́яти имúщим, тебе́, до́брый па́стырю Никóлае, призыва́ющим, егда́ вско́ре я́влься во сне царéви, устращи́л еси́ его́, сих же невреждéнных отпусти́ти повелéл еси́. Сего́ ра́ди с ни́ми кúпно и мы благодарственнó вопиéм ти:

Рáдуйся, усéрдно призыва́ющим тя помога́яй; рáдуйся, от непра́веднаго убиéния избавля́яй.

Рáдуйся, от лéстных сохраня́яй клеветы́; рáдуйся, непра́ведныя разруша́яй сове́ты.

Рáдуйся, растерза́яй лжу́ я́ко паучи́ну; рáдуйся, возноша́яй сла́вно и́стину.

Рáдуйся, непови́нных от уз разрешéние; рáдуйся, и мертвеце́в оживлéние.

Рáдуйся, проявителью́ пра́вды; рáдуйся, помрачи́телю неправды́.

Рáдуйся, я́ко тобо́ю непови́ннии избавлени от мечá; рáдуйся, я́ко тобо́ю наслади́шася свéта.

Ра́дуйся, Никóлае, вели́кий Чудотво́рче.

Кондак 7

Хотя́ богоху́льное ерети́ческое отгна́ти злосра́дие, ми́ро войи́стину благово́нное, та́инственное яви́лся еси́, Никóлае: лю́ди Мире́йския упáсл еси́ и весь мир сво́им благода́тным ми́ром испо́лнил еси́. И от нас у́бо богоме́рзкое грехо́вное злосра́дие отжени́, да благоприя́тно Бо́гу вопие́м: Аллилу́иа.

Икос 7

Но́ваго тя Но́я, наста́вника ковче́га спаси́тельного разуме́ем, о́тче святы́й Никóлае, бу́рю всех лю́тых разгоня́ющего направле́нием сво́им, ти́шину́ же Боже́ственную принося́щаго вопию́щим такова́я:

Ра́дуйся, обурева́емых ти́хое пристáнище; ра́дуйся, утопа́ющих изве́стное храни́лище.

Ра́дуйся, пла́вающих посреде́ пучи́н до́брый ко́рмчий; ра́дуйся, трево́лнения морска́я уставля́ющий.

Ра́дуйся, превожде́ние су́щих в ви́хрех; ра́дуйся, согрeя́ние су́щих во мра́зех.

Ра́дуйся, сия́ние, ско́рбный мрак разгоня́ющее; ра́дуйся, свети́ло, вся концы́ земли́ просвеща́ющее.

Ра́дуйся, от бе́здны грехо́вныя челове́ки избавля́й; ра́дуйся, в бе́здну а́дскую сатану́ вверга́й.

Ра́дуйся, я́ко тобо́ю дерзнове́нно бе́здну милосе́рдия Бо́жия призыва́ем; ра́дуйся, я́ко тобо́ю от пото́па гнева́ изба́вльшеся, мир с Бо́гом обрета́ем.

Ра́дуйся, Никóлае, вели́кий Чудотво́рче.

Кондак 8

Странный чуждо является притекающим к тебе, блаженный
Николае, священная твоя церковь: в ней бо и малое моление
приносяще, великих недугов приемлем исцеление, аще только
по Боже упование на тя возложим, верно вопиюще: Аллилуиа.

Икос 8

Весь еси всем воистину помощник, богоносе Николае, и
собрал еси вкупе вся прибегающих к тебе, яко свободитель,
питатель и врач скорый всем земным, на похвалу всех подви-
жая вопити к тебе сие:

Радуйся, всяких исцелений источниче; радуйся, люте стра-
ждущим помощниче.

Радуйся, заре, сияющая в ночи греховней блуждающим; ра-
дуйся, роса неботочная в знои трудов сущим.

Радуйся, подавая требующим благостроение; радуйся,
уготовляя просящим изобилие.

Радуйся, многаяжды прошение предваряя; радуйся, старым
сединам силу обновляя.

Радуйся, многих заблуждших от пути истинного обличителю;
радуйся, таин Божиих верный служителю.

Радуйся, яко тобою зависть попираем; радуйся, яко тобою
благонравное житие исправляем.

Радуйся, Николае, великий Чудотворче.

Кондак 9

Всякия утоли болезни, великий наш заступниче Николае,
растворяя благодатная врачевания, услаждающая души наша,
сердца же веселящая всех усердно к помощи твоей притекаю-
щих, Богу же вопиющих: Аллилуиа.

Икос 9

Витія суемудренныя нечестивых видим тобою
посрамленныя, богомудре отче Николае: Ария бо хульника,
разделяюща Божество, и Савеллия, смешаяща Святую Троицу,
препрел, нас же во Православии укрепил еси. Сего ради вопи-
ем ти сие:

Радуйся, щите, защищаяй благочестие; радуйся, мечу,
посещаяй злочестие.

Радуйся, учителю Божественных велений; радуйся, губителю
богопротивных учений.

Радуйся, лестнице, Богом утверждённая, еюже восходим к
Небеси; радуйся, покрове, Богом зданный, имже покрываются
мнози.

Радуйся, немудрых умудривый твоими словесы; радуйся,
ленивых подвигнувый твоими нравами.

Радуйся, светлосте заповедей Божиих неугасимая; радуйся,
луче оправданий Господних пресветлая.

Радуйся, яко учением твоим сокрушаются еретические
главы; радуйся, яко тобою вернии сподобляются славы.

Радуйся, Николае, великий Чудотворче.

Кондак 10

Спасти хотя душу, плоть твою духови покорил еси воистину,
отче наш Николае: молчанием бо прежде и борением с
помыслы, деянию богомыслие приложил еси, богомыслием же
разум совершен стяжал еси, имже дерзновенно с Богом и Анге-
лы беседовал еси, всегда вопия: Аллилуиа.

Икос 10

Стенá еси похваляющим, преблаженне, чудеса твоя и всем к заступлению твоему прибегающим; темже и нас, в добродетели убогих, от нищеты, напасти, недугов и нужд различных свободяи, вопиющих ти с любовью таковая:

Радуйся, от убожества вѣчнаго изымая; радуйся, богатство нетлѣнное подавая.

Радуйся, брашно негиблющее алчущим правды; радуйся, питиѣ неисчерпаемое жаждущим жизни.

Радуйся, от мятѣжа и брани соблюдая; радуйся, от уз и пленения свободяи.

Радуйся, преславный в бѣдах заступниче; радуйся, превеликий в напастех защитниче.

Радуйся, многих от погѣбели исхитивый; радуйся, безчисленных невредѣнно сохранивый.

Радуйся, яко тобою лютыя смѣрти грѣшнии избегают; радуйся, яко тобою жизнь вѣчную кающися получают.

Радуйся, Никóлае, великий Чудотворче.

Кондак 11

Пѣние Пресвятѣй Трѳице паче иных принѣсл еси, преблаженне Никóлае, умом, словом и делом: многим бо испытанием правоверная повелѣния уяснил еси, верою, надеждою и любовью наставляя нас в Трѳице Единому Бóгу воспевати: Аллилу́иа.

Икос 11

Светозáрную лучу во мраце жития сущим неугасимую видимъ, Бóгом избранне óтче Никóлае: с невещественными бо ангельскими свѣты бесѣдуеши о несозданном Трѳическом Свѣте, верных же души просвѣщаеши, вопиющих ти таковая:

Рáдуйся, озарéние Трисóлнечнаго Свéта; рáдуйся, денни́це незаходíмага Сóлнца.

Рáдуйся, свещé, Божéственным плáменем возжжénная; рáдуйся, я́ко угасíл еси́ бесóвский плáмень нечéстия.

Рáдуйся, свéтлое правовéрия проповéдание; рáдуйся, доброзра́чное свéта ева́нгельскаго сия́ние.

Рáдуйся, мо́лние, е́реси пожига́ющая; рáдуйся, гро́ме, устраша́ющий соблазня́ющая.

Рáдуйся, и́стиннаго научíteлю рáзума; рáдуйся, та́инственнаго изъяvíтелю ума́.

Рáдуйся, я́ко тобо́ю попрáся поклонение твáри; рáдуйся, я́ко тобо́ю научíхомся покланя́тися Творцу́ в Тро́ице.

Рáдуйся, Никóлае, вели́кий Чудотво́рче.

Кондак 12

Благода́ть, да́нную ти от Бо́га, свéдушии, ра́дующеся, твою́ па́мь прáзднуем по до́лгу, пресла́вный о́тче Никóлае, и к чу́дному заступле́нию твоemú вседу́шно притека́ем; пресла́вных же твои́х дея́ний, я́ко песка́ морска́го и мно́жества звéзднаго исчести́ не могу́ще, недоумéнием объ́яти бы́вше, вопи́ем к Бо́гу: Аллилу́иа.

Икос 12

Пою́ще тво́я чудеса́, восхваля́ем тя, всехва́льне Никóлае: в тебé бо Бог, в Тро́ице прославля́емый, дíвно просла́вился. Но а́ще и попремно́гу соста́вленные от ду́ши псалмы́ и пёсньи принóсим ти, Чудотво́рче святы́й, ничто́же творíм ра́вно дарова́нию чудес твои́х, íмже удивля́ющеся, вопи́ем к тебé такова́я:

Рáдуйся, Царя́ ца́рствующих и Го́спода господа́ствующих служи́телю; рáдуйся, служи́телей Его́ небéсных сожи́телю.

Ра́дуйся, лю́дем ве́рным поможе́ние; ра́дуйся, ро́да христиа́н-
скаго возвыше́ние.

Ра́дуйся, победы тезоименітый; ра́дуйся, венценосче
наро́читый.

Ра́дуйся, всех добродетелей зерца́ло; ра́дуйся, всех притека́ю-
щих к тебе́ кре́пкое забра́ло.

Ра́дуйся, по Бо́зе и Богоро́дице, все на́ше упова́ние; ра́дуйся,
телес на́ших здравіе и душ спасе́ние.

Ра́дуйся, я́ко тобо́ю от ве́чныя сме́рти свобожда́емся; ра́дуй-
ся, я́ко тобо́ю безконечныя жи́зни сподобля́емся.

Ра́дуйся, Никóлае, вели́кий Чудотво́рче.

Кондак 13

О, пресвяты́й и пречу́дный о́тче Никóлае, утеше́ние всех
скорбя́щих, ны́нешнее на́ше приими́ приноше́ние и от ге́енны
избавитися нам Го́спода умоли́ богоприятным тво́им ходата́й-
ством, да с тобо́ю воспева́ем: Аллилу́иа.

*Этот кондак читается трижды, зате́м 1-й икос «А́нгела
о́бразом...» и 1-й кондак «Возбра́нный Чудотво́рче и изря́дный
уго́днике...»*

Моли́тва 1-я

О, всесвяты́й Никóлае, уго́днике преизря́дный Госпо́день,
те́плый наш засту́пниче и вездé в ско́рбех ско́рый помо́щниче!
Помози́ ми, гре́шному и уны́лому, в настоя́щем сем житии, умо-
ли́ Го́спода Бо́га дарова́ти ми оставле́ние всех мои́х грехо́в,
ели́ко согреших от ю́ности моея́, во всем житии мо́ем, де́лом,
сло́вом, помышле́нием и все́ми мои́ми чу́вствы; и во исхо́де ду-
ши́ моея́ помози́ ми, ока́янному, умоли́ Го́спода Бо́га всея́ тва́-
ри Соде́теля, изба́вити мя возду́шных мыта́рств и ве́чнаго муче́-

ния: да всегда прославляю Отца, и Сына, и Святаго Духа, и твоё милостивное предстательство, ныне и присно, и во веки веков. Аминь.

Моли́тва 2-я

О, всеблагий отче Нико́лае, па́стырю и учи́телю всех, ве́рою притека́ющих ко твоему́ заступле́нию и те́плою моли́твою тебё призыва́ющих! Ско́ро потщи́ся и изба́ви Христо́во ста́до от волко́в губя́щих е; и вся́ку страну́ христианскую оградí и сохрани́ святы́ми твои́ми моли́твами от мирска́го мятéжа, тру́са, нашестви́я иноплеме́нников и междоусóбныя брани, от гла́да, пото́па, огня́, мечá и внеза́пныя сме́рти. И я́коже поми́ловал еси́ три́ех муже́й, в темни́це сядя́щих, и изба́вил еси́ их от царёва гнева́ и посече́ния ме́чнаго, та́ко поми́луй и мене́, умо́м, сло́вом и де́лом во тме грехо́в су́ща, и изба́ви мя гнева́ Бо́жия и ве́чныя ка́зни. Яко да твои́м ходáтайством и по́мощию, Свои́м же милосе́рдием и благода́тию, Христóс Бог т́хое и безгрéшное жити́е даст ми пож́ити в веце сем, и изба́вит мя от шу́ияго стоя́ния, сподо́бит же десна́го со все́ми святы́ми во ве́ки веко́в. Аминь.

{{_LINK1_}}